

REPUBLIKA HRVATSKA
GRAD ZAGREB

GRADSKI URED ZA GOSPODARSTVO,
EKOLOŠKU ODRŽIVOST I STRATEGIJSKO PLANIRANJE

Odjel za statističke i analitičke poslove

PRIOPĆENJE

15. veljače 2024.

TRGOVINA NA MALO SIJEČANJ – PROSINAC 2023.

Pad prometa od trgovine na malo u četvrtom tromjesečju 2023. za 8,6% u odnosu na treće tromjesečje 2023.

Ukupan promet od trgovine na malo u Gradu Zagrebu u razdoblju od listopada do prosinca 2023., prema nominalnim indeksima, pao je za 8,6% u odnosu na razdoblje od srpnja do rujna 2023. Od svih djelatnosti, porast jedino bilježi promet od trgovine na malo neprehrambenim proizvodima (osim trgovine motornim gorivima i mazivima) za 9,1% i promet od trgovine na malo internetom ili poštom za 3,3%.

Nastavlja se rast prometa trgovine na malo u Gradu Zagrebu na godišnjoj razini

U četvrtom tromjesečju 2023. u odnosu na isto razdoblje 2022. promet od trgovine na malo porastao je za 13,8%. Najveći porast prometa zabilježen je u Trgovina na malo neprehrambenim proizvodima (osim trgovine motornim gorivima i mazivima) za 19,3% i Trgovini na malo, osim specijalizirane trgovine motornim gorivima i mazivima za 16,2%.

U 2023. promet od trgovine na malo nominalno je porastao za 13,0% u odnosu na prethodnu godinu. U promatranom razdoblju sve djelatnosti zabilježile su porast nominalnog prometa, a najveći porast ostvarile su djelatnosti Trgovina na malo neprehrambenim proizvodima (osim trgovine motornim gorivima i mazivima) za 17,6% i Trgovina na malo, osim specijalizirane trgovine motornim gorivima i mazivima za 16,7%.

Nespecijalizirane prodavaonice pretežno živežnim namirnicama imale su najveći utjecaj na porast prometa

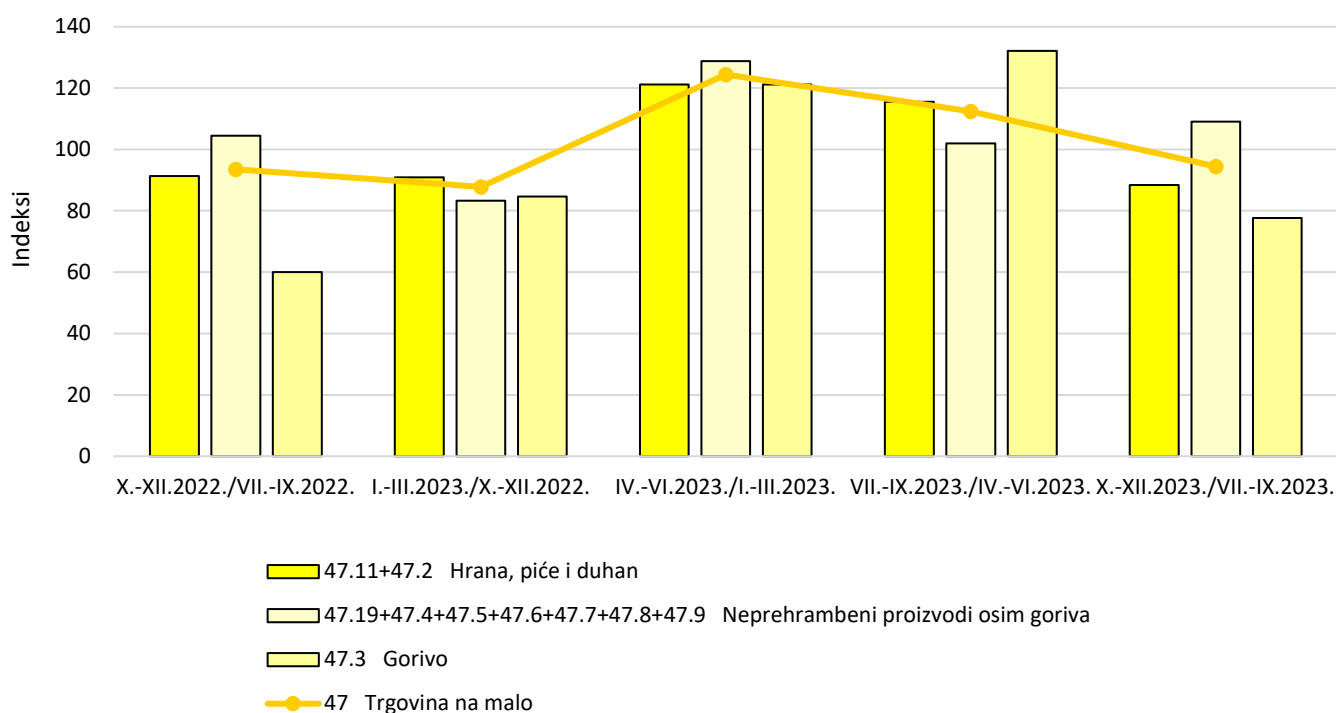
U razdoblju od listopada do prosinca 2023. u usporedbi s istim razdobljem 2022., porast prometa ostvarile su sve trgovačke struke. Najveći utjecaj na rast nominalnog prometa od trgovine na malo imale su trgovačke struke Nespecijalizirane prodavaonice pretežno živežnim namirnicama s porastom prometa za 13,1% i utjecajem na ukupni indeks prometa od 3,5%, Ljekarne, medicinski i ortopedski proizvodi, kozmetički i toaletni proizvodi s porastom prometa za 28,6% i Motorna goriva i maziva s porastom prometa za 8,2% a s utjecajem na ukupni indeks prometa od 2,3% te Tekstil, odjevni predmeti, obuća i kožni proizvodi za 20,7% i utjecajem na ukupni indeks prometa od 2,0%.

Ukupan promet trgovaca na malo (odjeljak 47 NKD-a)¹⁾ bilježi porast prometa na godišnjoj razini

Ukupan promet što su ga ostvarili poslovni subjekti registrirani u Gradu Zagrebu kojima je trgovina na malo pretežna djelatnost (razvrstani u odjeljak 47 NKD-a 2007.) bilježi pad od 6,6% u četvrtom tromjesečju 2023. u odnosu na treće tromjesečje 2023., a u odnosu na četvrto tromjesečje 2022. njihov promet je nominalno porastao za 11,8%, dok je u 2023. ostvaren porast za 7,7% u odnosu na 2022.

¹⁾ Ukupan promet trgovaca na malo (odjeljak 47 NKD-a) jest promet što ga ostvaruju svi poslovni subjekti kojima je trgovina na malo pretežna djelatnost te su razvrstani u odjeljak 47 NKD-a 2007.

G 1. LANČANI INDEKSI TRGOVINE NA MALO

Izvor: DZS; obrada: GUGEOSP - Odjel za statističke i analitičke poslove

1. NOMINALNI INDEKSI PROMETA PREMA PRETEŽNOJ DJELATNOSTI POSLOVNOG SUBJEKTA PREMA NKD-u 2007.

		Ukupan promet trgovaca na malo (odjeljak 47 NKD-a) ¹⁾			Promet od trgovine na malo		
		X. - XII. 2023.	X. - XII. 2023.	I. - XII. 2023.	X. - XII. 2023.	X. - XII. 2023.	I. - XII. 2023.
		VII. - IX. 2023.	X. - XII. 2022.	I. - XII. 2022.	VII. - IX. 2023.	X. - XII. 2022.	I. - XII. 2022.
	Ukupno	93,4	111,8	107,7	91,4	113,8	113,0
47	Trgovina na malo, osim trgovine motornim vozilima i motociklima	93,4	111,8	107,7	94,5	116,0	114,0
47.11 + 47.2	Trgovina na malo hranom, pićem i duhanskim proizvodima	87,2	112,0	114,9	88,4	112,5	115,6
47.19 + 47.4 + 47.5 + 47.6 + 47.7 + 47.8 + 47.9	Trgovina na malo neprehrambenim proizvodima (osim trgovine motornim gorivima i mazivima)	108,2	118,5	117,5	109,1	119,3	117,6
47.3	Trgovina na malo motornim gorivima i mazivima u specijaliziranim prodavaonicama	80,2	90,1	83,2	77,7	105,2	100,4
47.91	Trgovina na malo internetom ili poštom	104,9	108,5	107,7	103,3	105,5	104,6
47 - 47.3	Trgovina na malo, osim specijalizirane trgovine motornim gorivima i mazivima	97,5	115,5	116,2	98,8	116,2	116,7
	Ostale djelatnosti (izvan odjeljka 47)	-	-	-	81,9	112,6	112,3

¹⁾ Vidi Metodološka objašnjenja.

Izvor: DZS

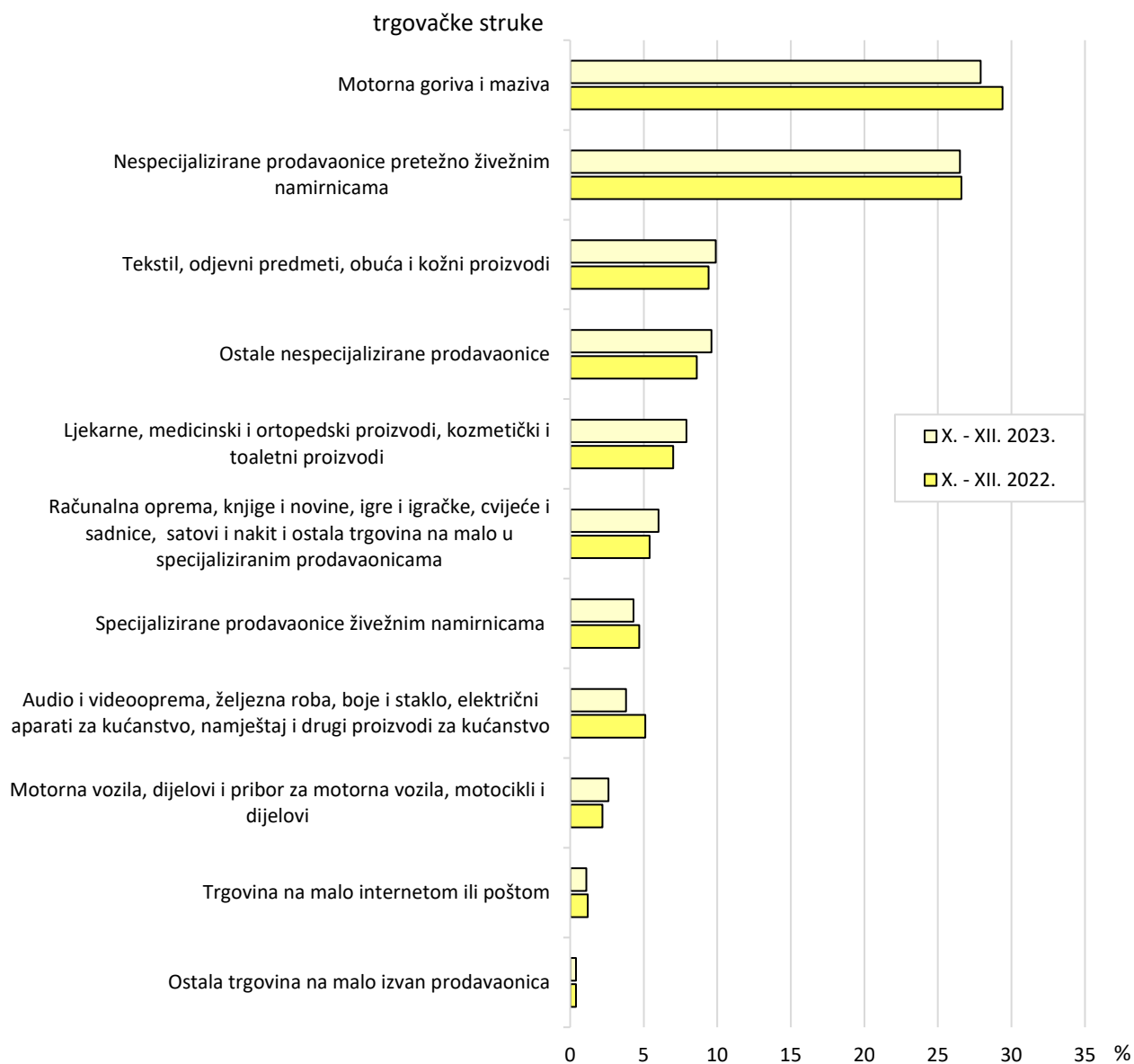
2. NOMINALNI INDEKSI PROMETA OD TRGOVINE NA MALO PREMA TRGOVAČKIM STRUKAMA

	Udio u ukupnom prometu, % X. - XII. 2023.	Utjecaj na ukupan indeks ¹⁾ , % X. - XII. 2023. X. - XII. 2022.	Indeksi prometa		
			X. - XII. 2023. VII. - IX. 2023.	X. - XII. 2023. X. - XII. 2022.	I. - XII. 2023. I. - XII. 2022.
Ukupno	100,0	-	91,4	113,8	113,0
Ukupno, osim motornih vozila i motocikala, njihovih dijelova i pribora te motornih goriva i maziva	69,5	-	99,1	115,7	116,2
01 + 03 + 04 Motorna vozila, dijelovi i pribor za motorna vozila, motocikli i dijelovi	2,6	0,7	103,2	128,1	133,5
30 Motorna goriva i maziva	27,9	2,3	76,0	108,2	105,1
11 Nespecijalizirane prodavaonice pretežno živežnim namirnicama	26,5	3,5	89,3	113,1	116,6
19 Ostale nespecijalizirane prodavaonice	9,6	1,6	109,7	116,2	123,2
21 + 22 + 23 + 24 + 25 + 26 + 29 Specijalizirane prodavaonice živežnim namirnicama	4,3	0,3	86,1	106,1	108,0
73 + 74 + 75 Ljekarne, medicinski i ortopedski proizvodi, kozmetički i toaletni proizvodi	7,9	2,3	110,3	128,6	123,5
51 + 71 + 72 Tekstil, odjevni predmeti, obuća i kožni proizvodi	9,9	2,0	113,5	120,7	116,4
43 + 52 + 54 + 59 + 63 Audio i videooprema, željezna roba, boje i staklo, električni aparati za kućanstvo, namještaj i drugi proizvodi za kućanstvo	3,8	0,3	106,4	109,2	103,4
41 + 42 + 53 + 61 + 62 + 64 + 65 + 76 + 77 + 78 Računalna oprema, knjige i novine, igre i igračke, cvijeće i sadnice, satovi i nakit i ostala trgovina na malo u specijaliziranim prodavaonicama	6,0	1,2	102,7	120,6	122,5
91 Trgovina na malo internetom ili poštom	1,1	0,2	105,2	118,9	112,9
79 – 89 + 99 Ostala trgovina na malo izvan prodavaonica	0,4	0,0	106,5	101,6	91,2

¹⁾ Vidi Metodološka objašnjenja.

Izvor: DZS

G 2. STRUKTURA PROMETA TRGOVINE NA MALO PREMA TRGOVAČKIM STRUKAMA,
LISTOPAD - PROSINAC, 2022. I 2023.

Izvor: DZS; obrada: GUGEOSP - Odjel za statističke i analitičke poslove

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA¹⁾

Izvor podataka

Podaci o prometu od trgovine na malo rezultat su redovitog istraživanja Mjesečni izvještaj trgovine na malo (obrazac TRG-1) i administrativnih izvora podataka (datoteka fiskalizacije Porezne uprave).

Podaci se prikupljaju pomoću mrežne aplikacije (tzv. CAWI). Izvještajne jedinice neposredno ispunjavaju podatke na e-obrascu TRG-1, koji se nalazi na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku.

Metodologija za istraživanje temelji se na Uredbi Vijeća (EZ) br. 1165/98 o kratkoročnim statistikama (Dodatak C), Uredbi (EZ) br. 1158/2005 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. srpnja 2005. o izmjeni Uredbe Vijeća (EZ) br. 1165/98 o kratkoročnim statistikama, Uredbi Komisije (EZ) br. 1503/06 od 28. rujna 2006. o provedbi i izmjeni Uredbe Vijeća (EZ) br. 1165/98 o kratkoročnim statistikama u pogledu definicija varijabli, popisa varijabli i učestalosti sastavljanja podataka, Uredbi (EU) 2019/2152 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. studenoga 2019. o europskim poslovnim statistikama i stavljanju izvan snage deset pravnih akata u području poslovnih statistika te Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2020/1197 od 30. srpnja 2020. o utvrđivanju tehničkih specifikacija i modaliteta u skladu s Uredbom (EU) 2019/2152 Europskog parlamenta i Vijeća o europskim poslovnim statistikama i stavljanju izvan snage deset pravnih akata u području poslovnih statistika.

Istraživanje se provodi na temelju Zakona o službenoj statistici (NN, br. 25/20.).

Obuhvat i usporedivost

Istraživanjem su obuhvaćeni poslovni subjekti (pravne osobe i obrtnici) koji su prema pretežnoj djelatnosti registrirani u trgovini na malo (odjeljak 47 NKD-a 2007.). Obuhvaćeni su i izabrani poslovni subjekti iz ostalih djelatnosti ako obavljaju trgovinu na malo.

Istraživanje se provodi metodom uzorka. Okvir za izbor uzorka jesu poslovni subjekti ili njihovi dijelovi registrirani u Statističkome poslovnom registru Državnog zavoda za statistiku. Od 2021. okvir za izbor uzorka proširen je s pomoću administrativnog izvora podataka (datoteka fiskalizacije Porezne uprave).

Poslovni subjekti razvrstani su prema pretežnoj djelatnosti na temelju NKD-a 2007. (NN, br. 58/07. i 123/08.). Prema veličini razvrstani su na razrede od 1 do 7.

Kriterij za određivanje veličine poslovnog subjekta jest broj zaposlenih. Poslovni subjekti veličine 1 jesu oni s 0 – 4 zaposlenih, veličine 2 s 5 – 9 zaposlenih, veličine 3 s 10 – 19 zaposlenih, veličine 4 s 20 – 49 zaposlenih, veličine 5 s 50 – 99 zaposlenih, veličine 6 sa 100 – 249 zaposlenih i veličine 7 s 250 i više zaposlenih. Za poslovne subjekte kojima je pretežna djelatnost izvan trgovine upotrebljava se broj zaposlenih u trgovinskim djelatnostima.

Metoda koja se koristi za izbor uzorka jest *cut-off* metoda. Uzorkom su obuhvaćeni svi poslovni subjekti s 10 i više zaposlenih te *cut-off* metodom one jedinice koje imaju manje od 10 zaposlenih, a svojim prometom obuhvaćaju 70% ukupnog prometa u svakom razredu odjeljka 47 NKD-a 2007. Zbog primjene *cut-off* metode odabira uzorka ne izračunavaju se standardna pogreška i koeficijent varijacije.

Primjenom Zakona o službenoj statistici (NN, br. 25/20.) došlo je do promjene u načinu obrade podataka o prometu trgovine na malo u Gradu Zagrebu. Od rujna 2020. podaci se obrađuju prema sjedištu poslovnog subjekta (organizacijski princip), tj. obuhvaćeni su poslovni subjekti registrirani u Statističkome poslovnom registru Državnog zavoda za statistiku sa sjedištem u Gradu Zagrebu.

Mjesečni podaci o prometu trgovine na malo obrađeni prema sjedištu poslovnog subjekta za 2019. i 2020. dostupni su u Excel formatu na poveznici [Trgovina na malo](#).

Definicije

Promet je vrijednost svih prodanih roba i obavljenih usluga na tržištu tijekom mjeseca, bez obzira na to jesu li naplaćene. U promet je uključen porez na dodanu vrijednost. Promet u trgovini na malo prati se kao ukupan promet trgovaca na malo (odjeljak 47 NKD-a) i promet od trgovine na malo.

Ukupan promet trgovaca na malo (odjeljak 47 NKD-a) jest promet što ga ostvaruju svi poslovni subjekti kojima je trgovina na malo pretežna djelatnost (razvrstani u odjeljak 47 NKD-a 2007.).

Promet od trgovine na malo jest promet što ga ostvaruju svi poslovni subjekti koji tu djelatnost obavljaju bez obzira na pretežnu djelatnost u kojoj su registrirani.

Trgovačke struke predstavljaju stvarni pretežni asortiman prodaje u trgovini na malo koji se također određuju na osnovi NKD-a 2007.

Nominalni indeksi prometa prikazuju kretanje prometa u tekućim cijenama.

Utjecaj na ukupan indeks pokazuje umnožak udjela trgovačke struke u ukupnom prometu i stope rasta ili pada prometa u tromjesečju tekuće godine u odnosu na isto tromjesečje prethodne godine podijeljen sa 100.

¹⁾ Izvor: DZS

Kratice

br.	broj
DZS	Državni zavod za statistiku
GUGEOSP	Gradski ured za gospodarstvo, ekološku održivost i strategijsko planiranje
NKD 2007.	Nacionalna klasifikacija djelatnosti 2007.
NN	Narodne novine
tj.	to jest
tzv.	takozvani

Znakovi

-	nema pojave
%	postotak
0,0	podatak je manji od 0,05 upotrijebljene jedinice mjere

Priradio i objavio Gradski ured za gospodarstvo, ekološku održivost i strategijsko planiranje
Odjel za statističke i analitičke poslove
telefon: 01/610-1950
<https://www.zagreb.hr/statistika/30>
e-mail: geos@zagreb.hr
Sv. Ćirila i Metoda 5, Zagreb

MOLIMO KORISNIKE PRIOPĆENJA DA PRILIKOM KORIŠTENJA PODATAKA OBVEZNO NAVEDU IZVOR.